

BIBLIOGRÁFIA

AZ 1971. ÉVI MAGYARORSZÁGON MEGJELENT HADTÖRTÉNELMI IRODALOM BIBLIOGRÁFIÁJA

I. RÉSZ*

A BIBLIOGRÁFIA BEOSZTÁSA

I. *Általános munkák*

Bibliográfiák, historiográfiák, sajtótörténet, terminológia
Elméleti munkák és a hadtörténetírás kérdései
Tudományos élet
A hadtörténelem az ismeretterjesztésben és a honvédelmi nevelésben
Múzeumi, levéltári és térképtári gyűjtemények

II. *A hadművészettörténet általános kérdései*

Általános és összefoglaló munkák
Vártörténet
A haditechnika története
A hírszerzés és kémkedés története

III. *Magyarország hadtörténelme*

Helytörténeti munkák
Magyarország hadtörténelme a honfoglalástól a XIX. századig
Az 1848—1849. évi szabadságharc
Magyarország hadtörténelme 1850—1918
Az 1918—1919. évi forradalmi események
A magyar Tanácsköztársaság hadtörténelme
Forradalmi események vidéken
Magyarország hadtörténelme 1919—1939
Magyarország a második világháborúban
Hazánk felszabadulása
Ellenállási mozgalom és partizánharcok
Háborús bűnök
A magyar fegyveres erők története 1944—1971

IV. *Egyetemes hadtörténelem*

A legrégebbi időktől 1918-ig
A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a polgárháború. Magyar inter-
nationalisták a Szovjetunióban
A két világháború közötti időszak hadtörténelme
A második világháború

* A bibliográfia második részét a folyóirat 1973. évi 4. számában közöljük (A szerk.).

Ellenállási mozgalom. Magyar antifasiszták az európai népek ellenállási mozgalmában

A második világháború utáni időszak hadtörténelme
A szocialista államok fegyveres erőinek évforduló

V. Életrajzok, emlékezések

A GYAKRABBAN ELŐFORDULÓ FOLYÓIRATOK RÖVIDÍTÉSEINEK
JEGYZÉKE

AH	Acta Historica
BSz	Borsodi Szemle
BüSz	Belügyi Szemle
ÉT	Élet és Tudomány
HH	Hazafiság Honvédelem
HK	Hadtörténelmi Közlemények
Ho	Honvédelem
Horv	Honvédorvos
HSz	Honvédségi Szemle
HtSz	Haditechnikai Szemle
ISz	Igaz Szó
Mo	Magyarország
Mór	Munkásőr
N	Néphadsereg
PV	Polgári Védelem
PK	Párttörténelmi Közlemények
Re	Repülés
SSz	Soproni Szemle
Sz	Századok
TSz	Történelmi Szemle

ÁLTALÁNOS MUNKÁK

BIBLIOGRÁFIÁK, HISTORIOGRÁFIÁK, SAJTÓTÖRTÉNET, TERMINOLÓGIA

- A magyar történettudomány válogatott bibliográfiája 1945—1968. (Összeáll. a MTA Történettudományi Intézet munkaközössége.) Bp. Akad. K. 1971. 855 p.
- A Magyarországon megjelent történelmi munkák (önálló kötetek, tanulmányok, cikkek, ismertetések) jegyzéke. 1970. január 1.—december 31. Összeáll. V. Windisch Éva. — Sz, 1971. 6. sz. 1357—1446. p.
- Bibliographie choisie d'ouvrages d'histoire publiés en Hongrie en 1969. — AH, 1971. 1—2. sz. 149—172. p.
- Díószegi* Mária: Geschichtsforschung an der Universität zu Budapest, 1945—1970. Bibliographie. (Annales Univesitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio historica. Tom. 12. Bp. Állami ny. 1971.)
- Az 1969. évi Magyarországon megjelent hadtörténelmi irodalom bibliográfiája. 1—2. Összeáll. Molnár Éva, Vinczai István, Windisch Aladárné. — HK, 1971. 2. sz. 379—404., 3. sz. 585—605. p.
- Külföldi folyóiratok hadtörténelmi repertórium 1968. 2. r. Összeáll. Molnár Éva, Vinczai István, Windisch Aladárné. — HK, 1971. 1. sz. 181—203. p.
- Külföldi folyóiratok hadtörténelmi repertórium 1969. 1 r. Összeáll. Molnár Éva, Vinczai István, Windisch Aladárné. — HK, 1971. 4. sz. 783—804. p.
- Külföldi hadtörténelmi folyóiratok szemléje. — HK, 1971. 1. sz. 168—176., 2. sz. 370—374., 3. sz. 574—583., 4. sz. 775—781. p.
- A magyar munkásmozgalom történetéről szóló cikkek jegyzéke. 1970. július—1971. június. — PK, 1971. 1. sz. 213—214., 2. sz. 224—225., 3. sz. 240—241., 4. sz. 204—205. p.

- A Párttörténeti Közlemények repertórium. 1963—1970. (Összeáll. Pálmai Magda, Vida Sándor.) [Kiad. a] MSZMP KB Párttörténeti Intézete. Bp. [Kossuth K.] 1971. 30 p.
- (Lakos Katalin): A Párizsi Kommün. 1871. március 18—május 28. Bibliográfia. (Lezárva: 1971. január 31.) [Kiad. a] Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. Bp. [Házi] soksz. 1971. 136 p.
- Ceréb László: A Párizsi Kommün az egykorú magyar irodalomban. 1870—1872. Bibliográfia és repertórium jegyzetekkel. Bp. FSzEK, [Házi] soksz. 1971. 69 p. 8 t.
- Hazánk felszabadulása. Válogató bibliográfia Magyarország felszabadulásának 25. évfordulójára. (Összeáll. a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Tudományos Könyvtárának munkaközössége.) Bp. 1970. 112 p.
- Szecskó Károly: Heves megye új- és legújabbkori történetének irodalma. /1790—1970./ (Kiad. a Szakszervezetek Heves megyei Tanácsa.) Eger, Házi soksz. 1971. 52 p.
- Vas megye irodalma. Bibliográfia és repertórium. 1970. január 1—december 31. Összeáll. Bánó Zsuzsa, Takács Miklós. — Vasi Szemle, 1971. 1. sz. 149—158., 2. sz. 309—318., 3. sz. 470—479., 4. sz. 624—636. p.
- Egyetemes történelmi kronológia. Segédkönyv az egyetemes történelem tanításhoz. 1. köt. Az őstörténettől 1789-ig. 2. kiad. Bp. Tankönyvk. 1971. 333 p.
- Burger János: Katona újságok — tábori nyomdák. [Rövid áttekintés 1703-tól 1945-ig.] — ISz, 1970. 23. sz. 24—25. p.
- Nyilas Márta: A magyar sajtó a Párizsi Kommünről. — Magyar Hírlap, 1971. 79. sz. Hét vége I. p.
- Egykorú debreceni lapok a Párizsi Kommünről. — Alföld, 1971. 5. sz. 55—61. p.
- Jász Dezső: A rend kedvéért. [Az 1920-as években, Romániában megjelenő magyar kommunista újság, a „Munkás” története.] — Kortárs, 1971. 11. sz. 1804—1808. p.
- Markovits Györgyi: Népszava-naptárak a második világháború idején. — Irodalomtörténet, 1971. 4. sz. 978—983. p.
- Markovits Györgyi: „Terjesztését megtiltom”. [Cenzúra a Horthy-korban.] Bp. Magvető, 1970. 481 p.
- Markovits Györgyi: „Les mots restent...” La littérature de la résistance. — Magyar Könyvszemle, 1971. 2—3. sz. 152—164. p.
- Pintér István: A Népszava 1941-es karácsonyi száma. — Pártélet, 1971. 12. sz. 6—9. p.
- Húszéves a Zrínyi Katonai Kiadó. — N, 1971. 20. sz. 2. p.
- 20 éves a Zrínyi Katonai Kiadó. — PV, 1971. 9. sz. 3. p.
- Bátki B. Mihály: A Zrínyi Katonai Kiadónál. [20 évvel ezelőtt alakult meg a Honvéd Kiadó.] — Élet és Irodalom, 1971. 21. sz. 7. p.
- Drenyovszky János: A Zrínyi Nyomda történetéhez. — Budapest, 1971. 4. sz. 36—38. p.
- 25 éves a Hazáért. — PV, 1971. 9. sz. 3. p.
- Katonai szógyűjtemény. Magyar— orosz—német—angol. Fel. szerk. Bokor Imre. [Bp.] ZMKA Házi ny. 1970. 159 p.

ELMÉLETI MUNKÁK ÉS A HADTÖRTÉNETÍRÁS KÉRDÉSEI

- Horváth Miklós: Az engelsi életmű: a munkásosztály forradalmi katonai elméletének megalkotása. (Emlékezés Engelsre.) (Budapest, 1971. április 29—30. A marxizmus—leninizmus oktatók és a Marxista—Leninista Tudományos Diákkörök hallgatói országos emlékülésének anyaga. Bp. TIT [soksz.] 1971.)
- Farkas József: Lenin a háború és béke kérdéséről. (A lenini úton. Békés megyei tudományos ülészak. Békéscsaba, 1970. április 20—21. [Előadások. Békéscsaba.] Békés m. ny. [1971.]
- Zágoni Ernő: A katonapolitika, honvédelmi politika fogalmáról és a katonai doktrínához való viszonyáról. Bp. ZMKA, 1971. 27 p.
- Újabb történetírásunk bírálata. [Közread. és bev.] Tilkovszky Lóránt. Bajcsy-Zsilinszky önéletrajzi vallomása politikai nézetei fejlődéséről és a szellemtörténethez való viszonyáról. (Részletek Szekfű Gyulához

- intézett 1942. évi vitairatából.) — Sz, 1971. 5. sz. 966—1001. p.
- Várkonyi Ágnes, R.: A pozitivisták történetelmélet. Bp. Gondolat, 1970. 217 p.
/Stúdium könyvek 67./
- Vass Henrik: Forradalom — hazafiság — történelemszemlélet. — Élet és Irodalom, 1971. 45. sz. 3—4. p.
- Mód Aladár: Történelemszemléletünk látószöge és a nemzeti problematika. — Kortárs, 1971. 9. sz. 1347—1358. p.
- Mód Aladár: Az igazság közös nyelve (Magyarország története — nemzeti öntudat.) — Élet és Irodalom, 1971. 49. sz. 3. p.
- Mód Aladár: Korunk jellegéhez. [A XX. század jellegének és társadalmi kérdéseinek tisztázása.] — Valóság, 1971. 7. sz. 1—8. p.
- Csatári Dániel: Osztály — nemzet — nemzetiség. — Élet és Irodalom, 1971. 47. sz. 3. p.
- Hegyí Béla: Történelmség, egyetemesség, hazafiság. — Világosság, 1971. 11. sz. 663—669. p.
- Némedi Dénes: Történelem és nacionalizmus. — Alföld, 1971. 11. sz. 43—49. p.
- Granasztói György: A történész és a számítógép kapcsolatáról. — Magyar Tudomány, 1971. 7—8. sz. 481—487. p.
- Hanák Péter: A dualizmus korának történeti problémái. Bp. Tankönyvk. 1971. 75 p.
Bibliogr. 72—73. p.
(Történettudomány — történelem-tanítás 1.)
- Glatz Ferenc: Legújabbkori történetírásunk néhány kérdése és a „helytörténeti” kutatás. (Helytörténeti tanulmányok és krónikák a felszabadult Magyarországról.) — Bp. Zrínyi ny. 1971.)
- Gondolatok a munkásmozgalom-történet és a helytörténet kérdéseiről. (Jakab Sándor, Borus József, Glatz Ferenc, Takács László, Vértes Róbert felszólalásai a gyulai vándorgyűlésen.) — PK, 1971. 2. sz. 108—132. p.
- Nagy László: A fasizmus keletkezésének, jellegének és funkcióinak néhány problémájáról. — PK, 1971. 2. sz. 133—161. p.
- Harsányi Iván: A fasizmus egyes történeti kérdései az újabb irodalom tükrében. — PK, 1971. 2. sz. 162—185. p.
- Habuda Miklós—Sipos Levente: A fasizmus történeti kérdéseiről. — PK, 1971. 3. sz. 162—208. p.
- Ránki György: A fasizmus problémái Magyarországon. (Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth nominatae. Series historica. 10. Magyar történeti tanulmányok. 3. Debrecen, Békés m. ny. 1970.)
- Loránd Imre: Emlékirat és történelem. — Kritika, 1971. 6. sz. 46—49. p.
- Perjés Géza: Norman Mailer katonai szakértelme és dilemmája. [A hadsereg és az értelmiségiek vitája.] — Kortárs, 1971. 2. sz. 276—288. p.
- Tarján Imre: A hadseregről. /Perjés Géza: Norman Mailer katonai szakértelme és dilemmája című tanulmányához./ — Kortárs, 1971. 8. sz. 1340—1344. p.
- Nagy Emil: A hadsereg és az értelmiség vitája? (Megjegyzések Perjés Gézának a „Kortárs”-ban megjelent Norman Mailer katonai szakértelme és dilemmája című tanulmányáról.) — N, 1971. 11. sz. 7—9. p.

TUDOMÁNYOS ÉLET

- Erényi Tibor: A moszkvai történész-kongresszusról. [Közread.] Ránki György, Sinkovics István. — Sz, 1971. 6. sz. 1129—1149. p.
- Le Congrès de historiens à Moscou. — AH, 1971. 3—4. sz. 295—316. p.
- Interventions hongroises au Congrès de Moscou. — AH, 1971. 3—4. sz. 316—395. p.
- A moszkvai történész-kongresszus magyar felszólalásaiból. — Sz, 1971. 2. sz. 402—421., 3—4. sz. 753—769., 5. sz. 1002—1012., 6. sz. 1247—1257. p.
- Péter Katalin: Európa problémái a XVII. században. Beszámoló a 13. Nemzetközi Történész-kongresszus újkori szekciójának vitájáról. — TSz, 1971. 1—2. sz. 212—223. p.
- Die Eroberung Pannoniens und die Fragen der Romanisation. [Tudományos ülésszak. 1970. október 29. Rend. a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat.] — Acta

- Archaeologica, 1971. 1—4. sz. 29—113. p.
- Tóth István:** Emléktűlés Engels születésének 150. évfordulója alkalmából. — PK, 1971. 1. sz. 167—170. p.
- Jemnitz János:** Tudományos ülésszak Moszkvában a Párizsi Kommün 100. évfordulóján. — Sz, 1971. 1. sz. 230—231. p.
- (Kende János):** Tudományos ülésszak a Párizsi Kommün centenáriuma alkalmából. — PK, 1971. 2. sz. 194—199. p.
- Kende János:** Session scientifique commémorant le centenaire de la Commune de Paris. — AH, 1971. 1—2. sz. 145—148. p.
- A Párizsi Kommün és történelmi tanulságai.** Tudományos ülés a Politikai Főiskolán. — Magyar Nemzet, 1971. 65. sz. 5. p.
- Pritz Pál:** Tudományos ülésszak Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából. [1970. május 11—12.] — A MTA Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, 1971. 2—3. sz. 159—170. p.
- Gergely András:** Naucsnaja szeszszija v Insztitute Isztorii Vengerszkoj Akademii Nauk po szlucsju 100-letija szo dnja rozsenija V. I. Lenina. — AH, 1971. 1—2. sz. 135—144. p.
- Jemnitz János:** A munkásmozgalom kutatóinak nemzetközi konferenciája. — Sz, 1971. 2. sz. 500—511. p.
- Benczédi László:** A marxista történettudomány erősíti nemzeteink baráti kapcsolatát. A pozsonyi magyar—csehszlovák történésztanácskozásról. — Népszabadság, 1971. 134. sz. 7. p.
- Székely György:** Nemzetközi konferencia Tábor keletkezése 550. évfordulóján. — Sz, 1971. 3—4. sz. 867—886. p.
- Habuda Miklós:** A Magyar—Lengyel Történész Vegyesbizottság ülése. [1970. november 4.] — PK, 1971. 1. sz. 171—174. p.
- (Sipos Levente):** Román és magyar történészek eszmecsereje. (1971. március 26—27.) — PK, 1971. 2. sz. 202—204. p.
- Mann Miklós:** Beszámoló az I. István emléktületekről. — A MTA Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, 1971. 2—3. sz. 225—231. p.
- Tóth István—Vértes Róbert:** Tudományos ülésszak hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére. — A MTA Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei, 1971. 2—3. sz. 171—186. p.
- Megújulóban hadtörténelmünk fellegvára.** [Liptai Ervin ezredes nyilatkozata a Hadtörténelmi Intézet terveiről, munkájáról.] — N, 1971. 52. sz. 13. p.
- A hadtörténet műhelyében.** [Interjú Tóth Sándor alezredessel a hadtörténeti kutatómunkáról.] — Magyar Hírlap, 1971. 226. sz. 7. p.
- Híreink.** [Hadtörténelmi Intézet és Múzeum.] — HK, 1971. 1. sz. 177—180., 2. sz. 375—378., 3. sz. 584., 4. sz. 782. p.

A HADTÖRTÉNELEM AZ ISMERETTERJESZTÉSBEN ÉS A HONVÉDELMI NEVELÉSBEN

- Szocialista hazafiságra és proletár nemzetköziségre nevelés a történelemtanításban.** (Nemzetközi történelemtanítási szimpózium, 3.) Budapest—Debrecen, 1969. október 6—10. Rend. a Magyar Történelmi Társulat, Országos Pedagógiai Intézet. [Előadáskivonatok.] (Szerk. Szabolcs Ottó, Unger Mátvás.) 2. kiad. [Bp.] Tankönyvk. 1971. 226 p.
- Országos tanácskozás [Egerben] a hazafias nevelésről.** — Népszabadság, 1971. 239. sz. 5. p.
- Kollár Lajos:** Tanácskozás Egerben „Hazafiság és ifjúság” címmel. — HH, 1971. 1. sz. 79—86. p.
- Köpeczi Béla:** Osztály és haza. [Az egri országos tanácskozáson tartott előadás részletei.] — Népszabadság, 1971. 251. sz. Vasárnapi mell. 3. p.
- Köpeczi Béla:** Történelmi regény — történelmi szemlélet. (Az Írószövetség Ifjúsági Szakosztálya vitáján elhangzott felszólalás.) — Élet és Irodalom, 1971. 42. sz. 3. p.
- Diószegi István:** Történelmi ismeret — történelmi érdeklődés — történelemszemlélet. /Egy felmérés tanulságai./ — Történelem, 1971. 11. sz. 201—227. p.
- Csorba Csaba:** A történelmi ismeret és történelemszemlélet zavarai. (Dió-

- szegi István tanulmányának margójára.) — Valóság, 1971. 4. sz. 91—93. p.
- Ránki György: Történeti műveltség. — Magyar Hírlap, 1971. 267. sz. Hét Vége I. p.
- Ránki György: A történettudomány és a hazafiság. — Magyar Hírlap, 1971. 301. sz. 6. p.
- Gárdos Miklós: Hazafiság. — Magyar Hírlap, 1971. 249. sz. 3. p.
- Honvédelmi ismeretek. Segédkönyv a középiskolai nevelők számára. (Szerk. Bodó László.) Bp. Tankönyvk. 1971. 311 p.
- Kovács Pál: Katonaifjúságunk neveléséhez is segítséget nyújt az V. Nevelésügyi Kongresszus. (Részlet a kongresszusi felszólalásból.) — HH, 1971. 1. sz. 11—18. p.
- Kutika Károly: Az ifjúság honvédelmi nevelésének, katonai szolgálatra történő felkészítésének időszerű kérdései. — HH, 1971. 1. sz. 19—30. p.
- Szendői József: Teremtsünk nagyobb összhangot a sorköteles fiatalok honvédelmi nevelése és a katonai kiképzés között. — HH, 1971. 1. sz. 31—44. p.
- Markos Pál: A fegyveres erőknél és az iskolákban folyó honvédelmi nevelés kapcsolatáról. — HH, 1971. 1. sz. 45—56. p.
- Csépe József: A tanulói számadatokból levonható következtetések és a honvédelmi nevelés. — HH, 1971. 1. sz. 57—68. p.
- Tarján Imre—Csikós István: A honvédelmi nevelés hatékonyságának egyes tapasztalatai felmérés alapján. — HH, 1971. 1. sz. 69—78. p.
- Sterl István: Honvédelmi nevelés — hadtudományi ismeretterjesztés. — HH, 1971. 1. sz. 87—100. p.
- Váradi József: Az Ifjú Gárda a KISZ hazafias-honvédelmi nevelő és felkészítő tevékenységének legfőbb munkaformája. — HH, 1971. 1. sz. 101—110. p.
- Hegedűs Róbert—Varga István: A Néphadsereggel kapcsolatos fogalmak fejlődése, ezek pszichikai és társadalmi tényezőinek vizsgálata. — HH, 1971. 1. sz. 111—138. p.
- Paár Pál: A honvédelmi ismeretek oktatása. — Köznevelés, 1971. 19. sz. 18—19. p.
- Lendvai Vilmosné: A honvédelmi nevelés általános iskolai tapasztalatai az Egri 5. sz. Általános Iskolában. — Hevesi Művelődés, 1971. 2—3. sz. 43—50. p.
- Hegedűs Ferenc: Honvédelmi nevelés — egy megyei lap [Hajdú-Bihari Napló] tükrében. — Magyar Sajtó, 1971. 11. sz. 329—331. p.
- Bellér Béla: Nemzetiségtörténet a nemzetiségi iskolákban. (A nacionalizmusról.) — Élet és Irodalom, 1971. 40. sz. 6. p.

MÚZEUMI, LEVÉLTÁRI ÉS TÉRKÉPTÁRI GYŰJTEMÉNYEK

- Pongó János: Az Országos Hadtörténeti Múzeum története. 1. r. (Az Országos Hadtörténeti Múzeum Értesítője. 1. Bp. 1971.) 7—70. p.
- Korda Tamás: Békés arzenál. [Látogatás a Hadtörténelmi Múzeumban.] — A Hazáért, 1971. 31. sz. 14. p.
- Kerekes Zoltán: Az Országos Hadtörténeti Múzeum zászlógyűjteménye. (Az Országos Hadtörténeti Múzeum Értesítője 1. Bp. 1971.) 72—160. p.
- Kerekes Zoltán: Az 1848—49-es forradalom és szabadságharc hadi-zászlói. 1. r. — HK, 1971. 4. sz. 611—648. p.
- Pintér István: A 48-as zászlók. — ÉT, 1971. 14. sz. 627—631. p.
- Vajda Gyula: A honvédzászlók hazatérése. Harminc éve adta vissza a szovjet kormány a 48-as zászlókat. — Ország Világ, 1971. 14. sz. 10—11. p.
- Cserjés Gyula: Honvéd zászlók a határon. [A Szovjetunió által visszadott 1848-as zászlók átadásának 30. évfordulója.] — Néphadsereg, 1971. 12. sz. 16. p.
- Knotik Márta, T.: Zászlók restaurálásáról. (A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei 10. Veszprém, 1971.) 457—467. p.
- Halápi László: Rendjelek és kitüntetések az Országos Hadtörténeti Múzeum éremtárában. 1. r. (Az Országos Hadtörténeti Múzeum Értesítője 1. Bp. 1971.) 161—227. p.
- Szórádi Zsigmond—Tálas Géza: A Magyar Néphadsereg jelvényei. 1945—1970. [Kiad.] a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete. Bp. Műszaki K. 1971. 75 p.

- /Az éremgyűjtők kiadványsorozata. 6. csop. Kitüntetés. Jelvény 3./
- Galván Károly:** A magyar királyi honvédség (1868—1918) békeruházati emlékanyaga az Országos Hadtörténeti Múzeumban. (Az Országos Hadtörténeti Múzeum Értesítője 1. Bp. 1971.) 228—284. p.
- Burger János:** A katonai egyenruha története. — ISz, 1971. 17. sz. 28—29. p.
- Fegyverek és hadviselés a VI—XVIII. században. A berlini Német Történeti Múzeum vendégkiállítása a Magyar Nemzeti Múzeumban, 1972. [február 25—március 26.] (A katalógust írta Heinrich Müller. Ford. C[ennerné] Wilhelmb Gizella.) [Bp.] NPI, [1971.] 28 p.
- Kárpáti György:** Látogatás a Nemzeti Múzeum fegyvertárában. — Lobogó, 1971. 1. sz. 16. p.
- Haditechnikai és hadtörténeti kiállítás Egerben. — Magyar Hírlap, 1971. 219. sz. 4. p.
- Fehér Géza,** ifj.: A mohácsi csata jelenete oszmán—török ábrázolásban. — Művészet, 1971. 7. sz. 5—8. p.
- Pál Lajos:** Kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban a Párizsi Kommün 100. évfordulója alkalmából. — Sz, 1971. 2. sz. 517—520. p.
- „Vive la Commune!” A Munkásmozgalmi Múzeum kiállítása a Nemzeti Múzeumban. — Magyar Nemzet, 1971. 62. sz. 9. p.
- Kaposvári Gyula:** Dokumentumok a felszabadulás időszakából. [A Vörös Hadsereg röplapjai, a Munka c. bélyegsorozat kiállításairól. — Jászkunság, 1970. 1—2. sz. 21—30. p.]
- Selmezy László:** A megyék felszabadulási jubileumi kiállításairól. (Múzeumi Levelek. [Kiad. a Szolnoki] Damjanich Múzeum, 9—10. köt. [Szolnok, Házi soksz.] 1971.)
- Horváth Zoltán:** „Felszabadulásunk története” című kiállítás a Győr—Sopron megyei 2. sz. levéltárban /Sopron/. — SSz, 1970. 4. sz. 374—380. p.
- Kovacsics József:** Könyvtárak, levéltárak, múzeumok dolgozóinak együttműködése a helytörténeti kutatásokban. — Közalkalmazott, 1971. 12. sz. 4. p.
- A Thököly- és a Rákóczi-szabadságharcok levéltárai. Repertórium. [Összeáll.] Maksay Ferenc. Bp. Tempo [soksz.] 1971. 38. p.
- /Levéltári leltárak 52./
- Miczek György:** Az Osztrák—Magyar Monarchia katonai térképészete. — HK, 1971. 4. sz. 685—712. p.
- Burger János:** Kürtjelek és katonaindulók. — ISz, 1971. 22. sz. 44—45. p.
- Burger János:** A zsold története. — ISz, 1971. 2. sz. 48—49. p.

A HADMŰVÉSZETTÖRTÉNET ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEI

ÁLTALÁNOS ÉS ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

- A hadművészet története. Tankönyv. 1. Az ókortól a szocialista hadművészet kialakulásáig. (Összeáll. Ölvédi Ignác, Szabó László.) [Közread. a] Zrínyi Miklós Katonai Akadémia. [Bp.] 1971. 234 p.
- Perjés Géza:** Szerencse, valószínűség és hadvezéri szemmérték. A katonai döntés és a valószínűség Montecuccolitól és Zrínyitől Clausewitzig. (A moszkvai történészkongresszus hadtörténeti szekciója számára készült referátum.) [Bp. Akad. K.] 1971. 121—143. p.
- /Klny. A MTA Filozófiai és Történettudományi Osztálya Közleményei. 1971. 1—2. sz./
- Szemelvények a szovjet katonai teoretikusok és katonai írók műveiből. (1917—1940.) (Válogatás a Voproszvi sztrategii i operativnogo iszkuszsztva v szovetszkij voennüj trudah c. kiadványból.) [Közread. a] Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Hadművészet Története Tanszék. [Bp.] 1969. 176 p.
- [Sapoznikov]** Saposnyikov, B(orisz Mihajlovics): A hadsereg agya. (Mozg armii.) 1—3. könyv. (Ford.: Nagy Lajos, Dénes Sándor [stb.] Bp. Honv. Min. 1970.)
- Bibliogr. a kötetek végén.
- Douhet, Giulio:** A légialom [Il dominio dell'aria.] (Németből ford. Tandori Dezső.) [Közread. a] Zrínyi Miklós Katonai Akadémia. [Bp.] 1971. 81 p.
- /Szemelvények a burzsoá katonai teoretikusok műveiből 1./
- A páncélos háború elméletének képvi-

- selői. (Ludwig von) Eimannsberger: (Harckocsiháború. [Részletek.] Der Kampfswagenkrieg. Ford. Vajda Győző.) — (Heinz) Guderian: (Vigyázat — páncélosok! A páncélos fegyvernem fejlődése, harcéljárása és hadműveleti lehetőségei. [Részletek.] Achtung — Panzer! Ford. Szabó Ferenc.) [Közread. a] Zrínyi Miklós Katonai Akadémia. [Bp.] 1971. 151 p.
(Szemelvények a burzsoá katonai teoretikusok műveiből 2.)
- Giap**, Vo Nguyen: Stratégia és taktika a felszabadító háborúban. (Guerre de libération. Politiques—stratégie—tactique. Ford. Gergely Pál.) Bp. (Kossuth K.) — Zrínyi K. 1971. 124 p.
- Háború és hátszág. (Zaplecze i tył w wojnie współczesnej.) Szerk. Mieczysław Obiedziński. (Ford. Murányi Beatrix.) Bp. Zrínyi K. 1971. 247 p.
- Kovács** István: A gazdaság szerepe a korszerű háborúban. A hadügyi forradalom gazdasági hatásai. Bp. ZMKÁ, 1971. 33 p.
- Scheich** Vilmos: Gerillák, diverzánsok, szabotőrök. Különleges erők. ([Bev.] Pálffy József.) Bp. Zrínyi K. 1971. 283 p. 10 t.
Bibliogr. 279—282. p.
- Gados** László: Figyelmet érdemlő tanulmányok. A haditevékenységek térképészeti biztosításáról, a háborúk tapasztalatai alapján. — Ho, 1971. 12. sz. 42—46. p.
- Katonák kézikönyve. (Szerk. Szabó István, Szepesi Ferenc, Tóth János.) Bp. Zrínyi K. 1971. 399 p. 8. t.

VÁRTÖRTÉNET

- Limes-erőd. — ÉT, 1971. 32. sz. 1532—1533. p.
- Halápi** László: Dürer erődítéstani tervei. /Születésének 500. évfordulójára./ — HK, 1971. 2. sz. 342—354 p.
- Halápi** László: Körbástyákkal az ágyúk ellen. Dürer várerődítési tervei. — N, 1971. 22. sz. 16. p.
- Szántó** Imre: A végvári rendszer kiépítése Magyarországon. Szeged, Szegedi ny. 1971. 44 p.
/Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta historica 38./
- Bende** Lajos: A törökkori magyar végvárakról. — HK, 1971. 3. sz. 501—522. p.
- Szebelkó** Imre: Erőd a Tevere partján. (Angyalvár.) — Lobogó, 1971. 10. sz. 16. p.
- Egy vár múltja és jelene. [Boldogkő vára.] — Lobogó, 1971. 28. sz. 6. p.
- Gerő** László: A Budai Vár. Bp. Panoráma, 1971. 112 p.
(Panoráma képekönnyvek.)
- Czeplédy** Ilona: A diósgyőri vár. [Fotó]: (Dobos Lajos.) Bp. Corvina, 1971. 37 p.
- Kozák** Éva: Régészeti és műemléki kutatások a dunaföldvári Öregtoronynál. (A Szekszárdi Béni Balogh Ádám Múzeum évkönyve. I. 1970. Szekszárd, [1972.] 181—208. p.)
- Kozák** Károly: Az egri vár feltárása /1957—1968./ (Az Egeri Múzeum évkönyve. 7. köt. 1969. Eger, Alföldi ny. 1970.)
- Sugár** István: Az egri vár és viadala. Bp. Zrínyi K. 1971. 149 p. 30 t.
Bibliogr. 148—150. p.
- Szántó** Imre: Eger vár védelme 1552-ben. (Kiad. Eger Város Tanácsa.) [Eger], Közp. ny. 1971. 267 p.
- Mangaszeja**. [Egy XVII. századi erődváros maradványai Nyugat-Szibériában.] — Delta, 1971. 6. sz. 34—35. p.
- Boreczky** Beatrix, V.: Márévár történelmi helytörténetírás. 1970. [Pécs.] Stat. Kiadó [soksz.] 1971.)
- Rideg** Gábor: Mátrai várak — mátrai legendák. — Népszava, 1971. 269. sz. 9. p.
- Éri** István: Nagyvázsony. 3. kiad. Veszprém, Athenaeum ny. 1971. 69 p.
- Holl** Imre: Sopron középkori városfalai III. — Archaeológiai Értesítő, 1971. 1. sz. 24—44. p.
- Vécsey** Zoltán: Hazánk egyik legbájosabb vidéke Szigliget. — ÉT, 1971. 49. sz. 2326—2332. p.
- Kaposvári** Gyula: A szolnoki vár kialakulása és nyomai a mai városképben. — Jászkunság, 1971. 1—2. sz. 81—94. p.
- Sill** Ferenc: A szombathelyi vár épületei és épületrésze a XVI—XVIII. században. — Vasi Szemle, 1971. 3. sz. 436—442. p.

Szatmári Sarolta, B.: A tatai vár feltárása. — Műemlékvédelem, 1971. 2. sz. 76—80. p.

Erdei Ferenc: A tatai vár helyreállítá-

sa. — Műemlékvédelem, 1971. 2. sz. 80—82. p.

Regős László: Egy kevésbé ismert végvár. (Tata.) — A Hazáért, 1971. 39. sz. 14. p.

A HADITECHNIKA TÖRTÉNETE

Haditechnikai kislexikon. (A szerk. biz. vezetője Nagy István György.) Bp. Zrínyi K. 1971. 302 p.

Szabó László—Kardos Sándor—Szabó István: A farkasveremtől az atomaknazárig. Bp. Zrínyi K. 1970. 162 p. 18 t. Bibliogr. 161—162. p.

Máthé Márta, Sz.: Középső bronzkori fegyverlelet Téglásról. (A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1969—1970. Debrecen, 1971.) 61—66. p. 1. t.

Kürti Béla, ifj.: Egy avar tegez rekonstrukciója. (Ifjúsági Acta. Acta Iuvenum. Tom. 3. Sectio philologica et historica. [Kiad. a Szegedi Egyetem] Bölcsészettudományi Kar. Szeged, [Házi] soksz. 1971.)

Hajnóczy Gyula: Az aquincumi katonai amfiteátrum kitzúzése és szerkesztésmódja. — Archaeológiai Értesítő, 1971. 2. sz. 186—189. p.

Kalmár János: Régi magyar fegyverek. Bp. Natura, 1971. 430 p. Bibliogr. a fejezetek végén.

Kovács László: A honfoglaló magyarok lándzsái és lándzsástemetkezésük. (Alba Regia. Az István király Múzeum évkönyve. 11. 1970. Székesfehérvár, Franklin ny. 1971.)

Csillag Ferenc: Kardok történelmükben. Bp. Zrínyi K. 1971. 142 p. 52 t. Bibliogr. 115—116. p.

Korkos Jenő: Huszárszabályák a XVIII. századból. (A miskolci Herman Ottó Múzeum közleményei. 9. 1971. Miskolc, Nyomdaip. Váll. 1971.)

Kovács László: A Magyar Nemzeti Múzeum Fegyvertárának XI—XIV. századi csillag alakú buzogányai. (Folia archaeologica. A Magyar Nemzeti Múzeum évkönyve. 22. Bp. NPI, 1971.)

Nagy István György: A szabadságharc rakétafegyverei. — HtSz, 1971. 1. sz. 39—40. p.

Régi magyar vadászfegyverek — ÉT, 1971. 35. sz. 1640—1644. p.

Orbai Pál: Fegyverek a Vadászati Világkiállításon. — HtSz, 1971. 4. sz. 145—147. p.

Ágyú — amellyel csak egyszer lőttek. /Az Oscarsborg-erőd Moses nevet viselő ágyúja./ — HtSz, 1971. 4. sz. 159. p.

A „Nehéz Gusztáv”-ból ócskavas lett. Hitler utolsó csodafegyvere. [Dóra elnevezésű nagy hatótávolságú nehéz löveg.] — N, 1971. 2. sz. 16. p.

Burger János: A „hadi” léggömbtől a vadászbombázókig. — ISz, 1971. 6. sz. 46—48. p.

A repülés történelemkönyvéből. Szovjet rakétahajtóműves repülőgépek. — Re, 1971. 2. sz. 14—15. p.

Endresz István: A repülés történelemkönyvéből. Vadászrepülők a fasizmus ellen. — Re, 1971. 3. sz. 15., 5. sz. 14—15., 9. sz. 16. p.

Tar János: A repülés történelemkönyvéből. Guadalcanal, 1943. április 18. — Re, 1971. 4. sz. 14—15. p.

Tar János: A repülés történelemkönyvéből. Hulló csillagok. [Gambut, 1941. december 20. Az afrikai hadszíntér.] — Re, 1971. 6. sz. 16. p.

Endresz István: A repülés történelemkönyvéből. Légicsata Normandia felett. [1943. július 27.] — Re, 1971. 7. sz. 13. p.

Tar János: A repülés történelemkönyvéből. A vadászok paradicsoma — Málta 1941—1942. — Re, 1971. 8. sz. 16. p.

Tar János: A repülés történelemkönyvéből. Az utolsó gép... — Re, 1971. 10. sz. 16—17. p.

Tar János: A repülés történelemkönyvéből. A Rombacs Fjord-i bevetés. — Re, 1971. 11. sz. 16. p.

Endresz István: A repülés történelemkönyvéből. Vadászok a V—1 ellen. — Re, 1971. 12. sz. 16. p.

Híres repülőgépek LXXXI. Hawker Hurricane. [A második világháború híres angol vadászrepülőgéptípusa.] — Re, 1971. 3. sz. 11. p.

Híres repülőgépek LXXXII. Short Sunderland, a „Repülőhajó”. — Re, 1971. 4. sz. 11. p.

Híres repülőgépek LXXXIV. Mitsubisi Ki—21. — Re, 1971. 6. sz. 11. p.

- Híres repülőgépek. LXXXV. Couzinet 70 és 71. — Re, 1971. 7. sz. 11. p.
- Híres repülőgépek. LXXXVIII. Grumman Avenger I—III, Avenger AS. 4. — Re, 1971. 11. sz. 11. p.
- Híres repülőgépek. LXXXIX. Kawasaki Ki—61 Hien. — Re, 1971. 12. sz. 11. p.
- Varsányi Ernő:** Change Vought F7E „Cutlass”. [Amerikai vadászrepülőgép az 50-es években.] — Re, 1971. 2. sz. 9. p.
- Tupoljev Tu—12. Az első szovjet hőlégsugarhajtóműves bombázógép. — Re, 1971. 3. sz. 9. p.
- Kovács Ferenc:** Repülőgépek a tenger alatt. 1. r. [A „víz alatti repülés” megteremtése.] — Re, 1971. 6. sz. 14—15. p.
- Winkler László:** Sportrepülőgépek, munkarepülőgépek hazai használatban. — Re, 1971. 3. sz. 8., 4. sz. 8., 11. sz. 8., 12. sz. 8. p.
- Szücs József:** Százeres flotta. (Repülőgépgyártás.) — Mo, 1971. 27. sz. 22—23. p.
- Lőrincz István—Poór István:** Lövészpáncélosok, páncélos lövészek. Bp. Zrínyi K. 1971. 204 p.
- Bíró József:** Régi hadihajók a Dunán. — ÉT, 1971. 41. sz. 1942—1947. p.
- Kikötők az éter-óceánban.** [A hírközlés története.] — ISz, 1971. 1. sz. 39—42., 2. sz. 28—31., 3. sz. 46—48., 4. sz. 43—45. p.

A HÍRSZERZÉS ÉS KÉMKEDÉS TÖRTÉNETE

- Kovács Jenő:** Totális kémkedés, totális kudarc. Bp. Zrínyi K. 1970. 59 p.
- Charisius, Albrecht—Mader, Julius:** Nem titok többé. Az imperialista német titkosszolgálat fejlődése, rendszere és munkamódszere. (Nicht länger geheim. Entwicklung, System und Arbeitsweise des imperialistischen deutschen Geheimdienstes. Ford. Porga Lajos.) Bp. Kossuth K. — Zrínyi K. 1971. 342 p. 4.
- Sólyom József:** A kémfőnök [Wilhelm Canaris] utolsó játszámája. Bp. Zrínyi K. 1971. 189 p.
- Cook, Fred J.:** Az ismeretlen FBI. (The FBI nobody knows. Ford. Gellért Gábor. 2. kiad.) Bp. Zrínyi K. 1971. 471 p.
- Titkos háborúk történetéből. A „szu” jelenti. [Roman Alekszejevics Leszovszkij, szovjet hírszerző életútja.] — BüSz, 1971. 1. sz. 70—73., 2. sz. 82—85. p.
- Titkos háborúk történetéből. Egy nyugatnémet ügynök kiképzésének és bevetésének tapasztalatai. — BüSz, 1971. 3. sz. 79—83. p.
- Titkos háborúk történetéből. A szovjet állambiztonsági szervek tevékenysége a Nagy Honvédő Hárobú időszakában. — BüSz, 1971. 4. sz. 67—73., 5. sz. 72—78. p.
- Titkos háborúk történetéből. A csehszlovák hírszerzés harcban a német titkos fegyverek ellen. [A második világháború időszakában.] — BüSz, 1971. 6. sz. 65—69. p.
- Titkos háborúk történetéből. A „Szin-dikátus” akció. [A „Szövetség” elnevezésű ellenforradalmi szervezet a polgárháború után a szovjet hatalom ellen.] — BüSz, 1971. 7. sz. 80—83., 2. sz. 67—71. p.
- Titkos háborúk történetéből. A dániai ügynök gazdát keres. [Náci hírszerzők Dániában a második világháború kirobbanása előtt.] — BüSz, 1971. 9. sz. 68—71., 10. sz. 62—67. p.
- Titkos háborúk történetéből. A szlovák ellenállási mozgalom harcaiból. — BüSz, 1971. 11. sz. 69—74. p.
- Barabás Péter:** Fény derül a titokra. Lonov szovjet hírszerző visszaemlékezései. — Népszava, 1970. 298. sz. 5. p.
- Pintér István:** „Sorsom gondja háttérbe szorult...” [Rudolf Abel hírszerző élete.] — Tükör, 1971. 48. sz. 8. p.
- A szürke tábornok utolsó kártyája. [Gehlen, Hitler vezérkari tábornokának emlékiratai — 1945-ből.] — N, 1971. 42. sz. 6. p.

HELYTÖRTÉNETI MUNKÁK

- (Balatoni beszélgetések.) Helytörténeti Bizottságok Országos Tanácskozása, 1970. Siófok, 1970. július 9—11. [Rend.] (Somogy Megyei Tanács.) [Előadások.] Szerk. Kanyar József. Kaposvár, Megyei Könyvtár [soksz.] 1971. 98 p., 1 t.
- Birta** István: A helytörténetírás művelőinek tanácskozása. — Pártélet, 1971. 1. sz. 56—58. p.
- Gecsényi** Lajos: A felszabadulás 25. évfordulója és a helytörténetírás. — Társadalmi Szemle, 1971. 3. sz. 101—103. p.
- Helytörténeti tanulmányok és krónikák a felszabadult Magyarország történetéből. (Szemelvények a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és az Országos Népművelési Tanács által meghirdetett Országos Felszabadulási Pályázat dolgozataiból.) Szerk., sajtó alá rend. és bev. Glatz Ferenc. Bp. Zrínyi ny. 1971. 303 p. Bibliogr. 287—304. p.
- Így** kezdődött. Dokumentumgyűjtemény **Bács-Kiskun** megye 1944—1945. évi történetéhez. Összeáll. és bev. Bálintné Mikes Katalin, Szabó Sándor. Kiad. a Bács-Kiskun Megyei Tanács. Kecskemét, Bács-Kiskun m. ny. [1971.] 504 p. /A Bács-Kiskun Megyei Levéltár kiadványai 1./
- Baranyai** helytörténetírás. A Baranya Megyei Levéltár évkönyve. 1970. [Pécs] Statisztikai K. [soksz.] 1971. 177 p.
- Olvasókönyv **Békés** megye történetéhez. 2. /1694—1848./ [Összeáll.] Impлом József. (Kiad. a Békés Megyei Tanács.) Békéscsaba, Békés m. ny. 1971. 440 p. /Forráskiadványok a Békés Megyei Levéltárból 4./
- Dér** László: A felszabadult **Békés** megye népi demokratikus fejlődése. /1944—1948./ (A lenini úton. Békés megyei tudományos ülészak. Békéscsaba 1970. április 20—21. [Előadások. Békéscsaba.] Békés m. ny. [1971.]
- Bálint** Ferenc—**Vass** István G.: A **Békéscsabai** munkásmozgalom dokumentumai 1890—1944. [Összeáll.] — (Békéscsaba.) Békés m. ny. 1971. 155, [21] p., 8 t.
- Borsod-Abaúj-Zemplén** megye története és legújabbkori adataira. Kiad. a Borsod-Abaúj-Zemplén [Megyei] Tanács. 1—2. r. Miskolc, Borsodi ny. 1970.
- Román** János: Források a Tanácskörtársaság **Borsod** megyei történetéhez. (A Miskolci Herman Ottó Múzeum évkönyve. 10. Miskolc, Alföldi ny. 1971.)
- Források **Buda, Pest** és **Óbuda** történetéhez 1686—1873. Szerk. Bácskai Vera. [Kiad.] Budapest Fővárosi Levéltára. Bp. 1971. 331 p. 13 t. (Források Budapest múltjából 1.)
- Zolnay** László: **Buda** felszabadítása. Város az időben XXVI. — Budapest, 1971. 8. sz. 39—41. p.
- Zolnay** László: **Buda** és **Pest** első felszabadítása. Város az időben XXVII. — Budapest, 1971. 9. sz. 38—40. p.
- Budapest** helytörténeti kézikönyve. Szerk. Gerelyes Ede. [Közrem.] (Susits Imre.) [Kiad. a] Hazafias Népfront Budapesti Bizottság — Fővárosi Népművelési Tanács. Bp. Statisztikai K. [soksz.] 1971. 178 p. Bibliogr. 160—172. p.
- [**Budapest**, VII. kerület] Erzsébetváros. Szerk. Timár Andor. Kiad. a Bp. VII. ker. Tanács V. B. [1970.] 362 p. 17 t.
- Eperjessy** Kálmán: **Csanád** megye az első katonai felvétel /1782—1785/ idején. (Kiad. a Makói Város Tanács.) Makó, Szegedi ny. 1971. 33 p. /A Makói Múzeum füzetei 7./
- Tamási** Mihály: Válogatott dokumentumok **Csongrád** megye munkásmozgalmának történetéből. — Pártélet, 1971. 3. sz. 41. p.
- Bóna** István: A népvándorlás kora **Fejér** megyében. Székesfehérvár, Fejér m. ny. 1971. 94 p. /Fejér megye története. I. Fejér megye története az őskortól a honfoglalásig./
- Érszegi** Géza: **Fejér** megyére vonatkozó oklevelek a székesfehérvári keresztelkedés magánlevéltárában, 1193—1542. (Fejér megyei történeti évkönyv 5. Székesfehérvár, 1971.) 177—263. p.

- Győr.** Várostörténeti tanulmányok. (Szerk. Dávid Lajos, Lengyel Alfréd, Z. Szabó László. Kiad. Győr, [Városi] Tanács.) Győr, Győr-Sopron m. ny. 1971. 603 p.
- Lengyel Alfréd:** Győr megye történetének írásos emlékei. /1919—1945./ (Dokumentumgyűjtemény.) Győr, Győr-Sopron m. ny. 1971. 119 p.
- Szűcs Ernő:** Helytörténet és munkásmozgalomtörténet *Hajdú-Biharban*. (Tanulmányok és források Hajdú-Bihar megye munkásmozgalmának történetéhez. Debrecen, Szabadság ny. 1971.)
- Hajdúdorog** története. Szerk. Komoróczy György. [Debrecen], Békés m. ny. 1971. 341 p.
(Hajdú-Bihar megyei múzeumok közleményei 13.)
- Nagy Sándor:** Harchan született egység. /A demokratikus ifjúsági mozgalom története Heves megyében. 1944—1950./ Kiad. a KISZ Heves Megyei Bizottsága. Eger, Heves m. ny. [1971.] 156 p.
- Bakács István:** *Hont* vármegye Mohács előtt.
[Közread. a] (Magyar Országos Levéltár.) Bp. Akad. K. 1971. 479 p. 1 térk.
- Tóth János:** Helytörténeti kutatómunka a *Jászságban*. (Könyvtár és művelődés. A Jászberényi Járási és Városi Könyvtár Értesítője. 1. 1966—1970. Jászberény, FSzEK soksz. 1971.)
- Katona István** Társaság tanulmányai *Kalocsáról*. Szerk. Czajtányi István. Kalocsa, KPV soksz. 1971. 321 p. 3 t.
Bibliogr. 279—293. p.
- Dokumentumok a *Nógrád* megyei bányászok életéről és harcáról. 1919—1944. (Összeáll. Csabai József.) [Salgótarján] TIT [soksz./ 1971. 276 p. /Válogatott dokumentumok Nógrád megye munkásmozgalmának történetéből 1./
- Szendrey István:** *A nyírség—tiszaháti hajdúság.* — Szabolcs-Szatmári Szemle, 1971. 3. sz. 35—51. p.
- Laky Rezső:** *Ostffyasszonyfai* fogolytábor és temető története. Szemtanúk személyes emlénye és írásos dokumentáció alapján. (Kiad. a Vas Megyei Népművelési Tanácsadó.) Celldömök, Vas megyei Moziüzemi Váll. [Soksz.] 1971. 33 p.
- Csepány István:** *Pásztó* története. (Helytörténeti tanulmányok és krónikák a felszabadult Magyarországtörténetéből. Bp. Zrínyi ny. 1971.)
- Környei Elek:** A történelmi emlékezés méltó helyévé tegyük *Pusztaszert*. Jegyzetek Erdei Ferenc kezdeményezéséről. — Magyar Nemzet, 1971. 188. sz. 5. p.
- Németh István:** Adalékok a *sárvári* munkásság helyzetéhez és munkásmozgalmának fejlődéséhez, 1905—1932. — A Politikai Főiskola Közleményei, 1971. 2. sz. 73—88. p.
- Somogy** megye múltjából. Szerk. Kanyar József. [Kiad. a] (Somogy Megyei Levéltár.) Kaposvár, 1970. 272 p. 7 t.
/Levéltári évkönyv 1./
- Csatkai Endre:** *Sopron*. (Szerk., sajtó alá rend. Dávid Ferenc.) Bp. Képzőműv. Alap, 1971. 157 p.
- Erdei Ferenc:** Város és vidéke. [Szegeged.] Bp. Szépirod. K. (1971.) 444 p. 14 t.
- Tápé** története és néprajza. (Szerk. Juhász Antal. [Közrem.] Ilia Mihály.) [Kiad. a] Tápéi Községi Tanács, (Tápé.) Szegedi ny. 1971. 911 p., 2 t., 1 térk. mell.
- Dobos Ilona:** *Tarcal* története a szó-hagyományban. Bp. Akad. K. 1971. 178 p., 4 t.
- Cseppentő Miklós:** *Tiszaroff* története. [Kiad. a] Tiszaroffi Községi Tanács. Szolnok, Damjanich Múzeum [soksz.] 1971. 311 p., 10 t.
/A Damjanich János Múzeum közleményei 28—30./
- Tanulmányok a Magyar Tanácsköztársaság *Zala* megyei történetéből. Szerk. Balázs Béla, Kovács Ferenc. Kiad. az MSZMP Zala Megyei Bizottság. Zalaegerszeg. Zala m. ny. 1971. 396 p., 3 t.

MAGYARORSZÁG HADTÖRTÉNELME A HONFOGLALÁSTÓL A XIX.
SZÁZADIG

- Magyarország története. 1—2. köt. 3. kiad. (Szerk. Molnár Erik, Pamlényi Ervin, Székely György. Bp.) Gondolat, 1971.
- Magyarország története képekben. Szerk. Kosáry Domokos. Bp. Gondolat, 1971. 750 p.
- Gyórfy György: Dem Gedächtnis Stephans, des ersten Königs von Ungarn. [I. István magyar király.] — AH, 1971. 1—2. sz. 1—11. p.
- Gyórfy György: Koppány lázadása. (Somogy megye múltjából. Kaposvár, 1970.) 5—30. p.
/Levéltári évkönyv 1./
- Képes Krónika. (A magyarok régi és legújabb tetteiről, eredetükről és növekedésükről, diadalaikról és bátorságukról. /1358./ [Chronicon Pictum. Chronica de gestis Hungarorum.] Ford. Geréb László. — [Függelék] Csapodiné Gárdonyi Klára: A képek leírása és magyarázata. Jegyz. Mezey László.) Bp. Magyar Helikon — Európa, 1971. 197 p.
- Borosy András: A telekkatonaság és a parasztság szerepe a feudális magyar hadszervezetben. Bp. Akad. K. 1971. 131 p.
/Értekezések a történeti tudományok köréből. U. S. 60./
- A hadművészet útjain. Mohi, 1241. április 11—12. — Lobogó, 1971. 36. sz. 10. p.
- A hadművészet útjain. Amiért délben a harang szól. Nándorfehérvár, 1456. július 21—22. — Lobogó, 1971. 33. sz. 10. p.
- Nemeskürty István: Krónika Dózsa György tetteiről. — Magyar Hírlap, 1971. 358. sz. 24—25. p.
- Eötvös József: Magyarország 1514-ben. [Történelmi] regény. (Jegyz. Dümmerth Dezső.) Bp. Szépirod. K. 1971. 618 p.
- Lengyel Balázs: A török Magyarországon. Magyarország a XVI—XVII. században. Bp. Móra K. 1971. 159 p. 4 t.
/Képes történelem./
- A hadművészet útjain. Mohácsi csata. 1526. augusztus 29. — Lobogó, 1971. 34. sz. 10—11. p.
- Megemlékezés a mohácsi csatavesztés 445. évfordulójáról. — Magyar Hírlap, 1971. 241. sz. 3. p.
- Gerő Győző: A török uralom kezdete. — Budapest, 1971. 4. sz. 39—41. p.
- Szántó Imre: A Temesvidék és a Maros-völgy várainak török uralom alá jutása 1552-ben. — Sz, 1971. 1. sz. 16—56. p.
- Lengyel Balázs: Mi a történelmi igazság az Egri csillagokban? — Magyartanítás, 1971. 6. sz. 250—257. p.
- Szigetvári várkapitányok levelezése. 1550—1561. Horváth Márton, Kerecsényi László, Farkas Gergely, Horváth Márk [levelei.] (Szerk. és bev. Molnár Imre. [Latinból ford.] és Horváth Márk életrajzát írta Patáki János. Szigetvár, Baranya m. Tanács [soksz.] 1971. 103 p.
- Angyal Endre: Szigetvár, Horváth Márk és a végvári világ. — Baranyai Művelődés, 1971. 4. sz. 114—119. p.
- Szebelkó Imre: Se pénz, se posztó. — Szigetvári várkapitányok sirámai. — Lobogó, 1971. 45. sz. 5. p.
- Ruzsás Lajos—Angyal Endre: Cserenko és Budina. — Sz, 1971. 1. sz. 57—69. p.
- Tóth István: Cserenko vagy Baboneg? — Baranyai Művelődés, 1971. 4. sz. 111—113. p.
- Horváth Ferenc: A kanizsai határvidék nemzetiségei és a török veszély. — Vasi Szemle, 1971. 4. sz. 555—563. p.
- Degré Alajos: Megyei közgyűlések a XVI—XVII. századi török háborúk korában. (Tanulmányok a magyar helyi önkormányzat múltjából. Bp. Közgazd. és Jogi K. 1971.)
- Izsépy Edit: Rablevelek a váradi török börtönből. (Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei. 5. köt. 1970. Bp. Szegedi ny. 1971.) 315—326. p.
- Benda Kálmán—Kenéz Győző: Barbiáno generális jelentése a Bocskai-szabadságharc első hónapjairól. (A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1969—1970. Debrecen, 1971.) 155—179. p. 1 t.
- Marosi Endre: Megjegyzések az 1664. évi hadjárat és a vassvári béke értékeléséhez. — HK, 1971. 1. sz. 107—128. p.
- A hadművészet útjain. Buda visszafoglalása, 1686. június 18—szeptember 2. — Lobogó, 1971. 35. sz. 10. p.

- Jenei* Károly: Székesfehérvár körülzárása és visszafoglalása 1688-ban. (Fejér megyei történeti évkönyv. 5. Székesfehérvár, 1971.) 7—21. p.
- Kiss* József: Jászkunok a Rákóczi-szabadságharcban. — TSz, 1971. 1—2. sz. 35—38. p.
- Várkonyi* Ágnes, R.: Sopron vármegyének szülő pátens a fegyverre kelt jobbágyok felszabadításáról 1704 elején. — SSz, 1971. 4. sz. 348—351. p.
- Mikó* Sándor: Rábaközi kép a kuruc-labanc háború idejéből. — SSz, 1971. 1. sz. 29—40. p.
- Tardy* Lajos: Rákóczi és a „gyorgyianusok”. — Ország Világ, 1971. 41. sz. 18. p.
- Takáts* László: Hadigondozás a Rákóczi-szabadságharc idején. — Horv, 1971. 4. sz. 290—304. p.
- Takáts* László—*Takáts* Endre: Lang Jakab Ambrus, a kuruc hadsereg tábori főorvosa. — Horv, 1971. 1. sz. 57—73. p.
- Kosáry* Domokos: Napóleon és Magyarország. — Sz, 1971. 3—4. sz. 545—629. p.
- Andics* Erzsébet: Metternich, Napóleon és a „magyar kérdés”. — Valóság, 1971. 1. sz. 63—71. p.
- Vita Magyarország kapitalizmuskori fejlődéséről. Szerk. Spira György. Bp. Akad. K. 1971. 251 p. (Értekezések a történeti tudományok köréből. U. S. 55.)

Összeállították:
Molnár Éva
Viniczai István
Windisch Aladárné

TARTALOM

*** Pákozdi százhuszonötödik évfordulójára — — 399

TANULMÁNYOK

RÁZSÓ GYULA A Zsigmond-kori Magyarország és a török vezérelly (1393—1437) — — — — — 403
NAGY LÁSZLÓ Bethlen Gábor hírszerző és elhárító szolgálata — 445
GELLÉRT TIBOR Az új magyar hadsereg aknavető és tüzérségi alakulatainak tevékenysége 1945—1947 — — — 481

KÖZLEMÉNYEK

KOVÁSSY ZOLTÁN Egy 1848-as honvédszázló története — — — 523
PETŐCZ PÁL Az egyetemi Táncsics Mihály-zászlóalj történetének vázlatja és főbb dokumentumai — — — 532
GALLYAS FERENC Az érzelmek és az értelem szerepe hadifoglyomagtartásunkban — — — — — 547

HADTÖRTÉNELMI OKMÁNYTÁR

URBÁN ALADÁR Az 1848-as első honvédszázlóalj toborzási utasítása — — — — — 567

SZEMLE

GODÓ ÁGNES A. I. Pokriskin: Háborús égbolt — — — — 575
SZTANA BÉLA P. H. Freyer: Halál a tengereken — — — — 579
R. GY. Die wirtschaftlichen Auswirkungen der Türkenkriege — — — — — 582
GLATZ FERENC A Századok 1972. évi 1. és 2. füzetéről — — — 584
*** Külföldi hadtörténelmi folyóiratok szemléje — 587

KRÓNKA

FARKAS MÁRTON Beszámoló a Magyar Történelmi Társulat egri tanácskozásáról — — — — — 597
MOLNÁR PÁL Híreink — — — — — 602

BIBLIOGRÁFIA

MOLNÁR ÉVA A Magyarországon megjelent hadtörténelmi irodalom bibliográfiája 1971. I. rész — — — — 603
VINICZAI ISTVÁN
WINDISCH ALADÁRNÉ

СОДЕРЖАНИЕ

***

К столетияпятилетию битвы при Пакозде — 399

СТАТЬИ

ДЬЮЛА РАЖО	Венгрия времен короля Жигмонда и опасность со стороны турок (1393—1437 гг.) — — — —	403
ЛАСЛО НАДЬ	Разведывательная служба и контрразведка Габора Бетлена — — — — — — — — — —	445
ТИБОР ГЕЛЛЕРТ	Деятельность отрядов разведки минно-взрывных заграждений и пиротехнических команд новой венгерской армии в 1945—1947 гг. — — — —	481

ПУБЛИКАЦИИ

ЗОЛТАН КОВАШИ	История одного знамени гонведов 1848 года —	523
ПАЛ ПЕТЕЦ	Очерки и важнейшие документы истории университетского батальона им. Михая Танчича — —	532
ФЕРЕНЦ ГАЛЛИАШ	Роль эмоций и разума в поведении венгерских военнопленных — — — — — — — — — —	547

ВОЕННО-ИСТОРИЧЕСКИЙ АРХИВ

АЛАДАР УРБАН	Указ о вербовке первых гонведских батальонов 1848 года — — — — — — — — — —	567

ОБЗОР

АГНЕСЬ ГОДО	Покрышкин А. И.: Небо войны — — — —	575
БЕЛА СТАНА	Фрейер, П. Х.: Смерть на моряк — — — —	579
Р. ДЬ.	Die wirtschaftlichen Auswirkungen der Türkenkriege — — — — — — — — — —	582
ФЕРЕНЦ ГЛАТЦ	О выпусках журнала «САЗАДОК» 1 и 2 №-ов 1972 года — — — — — — — — — —	584
***	Обзор зарубежных военно-исторических журналов	587

ХРОНИКА

МАРТОН ФАРКАШ	Отчет о совещании Общества по распространению научных знаний (ТИТ) в г. Эгер — — — — —	597
ПАЛ МОЛЬНАР	Вести военной историографии — — — — —	602

БИБЛИОГРАФИЯ

ЕВА МОЛЬНАР—ИШТВАН	Библиография военно-исторической литературы, опубликованной в Венгрии в 1971 году, Часть I —	603
ВИНИЦАИ—ЭЛЕОНОРА		
ВИНДИШ		

INHALT

***	Hundertfünfundzwanzigster Jahrestag der Schlacht bei Pákozd — — — — —	399

STUDIEN

GYULA RÁZSÓ	Ungarn zur Zeit der Regierung König Sigismunds und die Türkengefahr (1393-1437) — —	403
LÁSZLÓ NAGY	Der Kundschafter- und Abwehrdienst Gábor Bethlens — — — — —	445
TIBOR GELLÉRT	Tätigkeit der Minensuch- und Feuerwerkerformationen der neuen ungarischen Armee in den Jahren 1945-1947 — — — — —	481

MITTEILUNGEN

ZOLTÁN KOVÁSSY	Geschichte einer 1848er Honvédfahne — — —	523
PÁL PETŐCZ	Skizze der Geschichte des Hochschülerbataillons Táncsics und ihre wichtigeren Dokumente — —	532
FERENC GALLYAS	Rolle der Gefühle und der Vernunft in unserem Kriegsgefangenen-Verhalten — — — — —	547

KRIEGSGESCHICHTLICHE URKUNDENSAMMLUNG

ALADÁR URBÁN	Anweisung zur Anwerbung der ersten Honvédbataillone des Jahres 1848 — — — — —	567

RUNDSCHAU

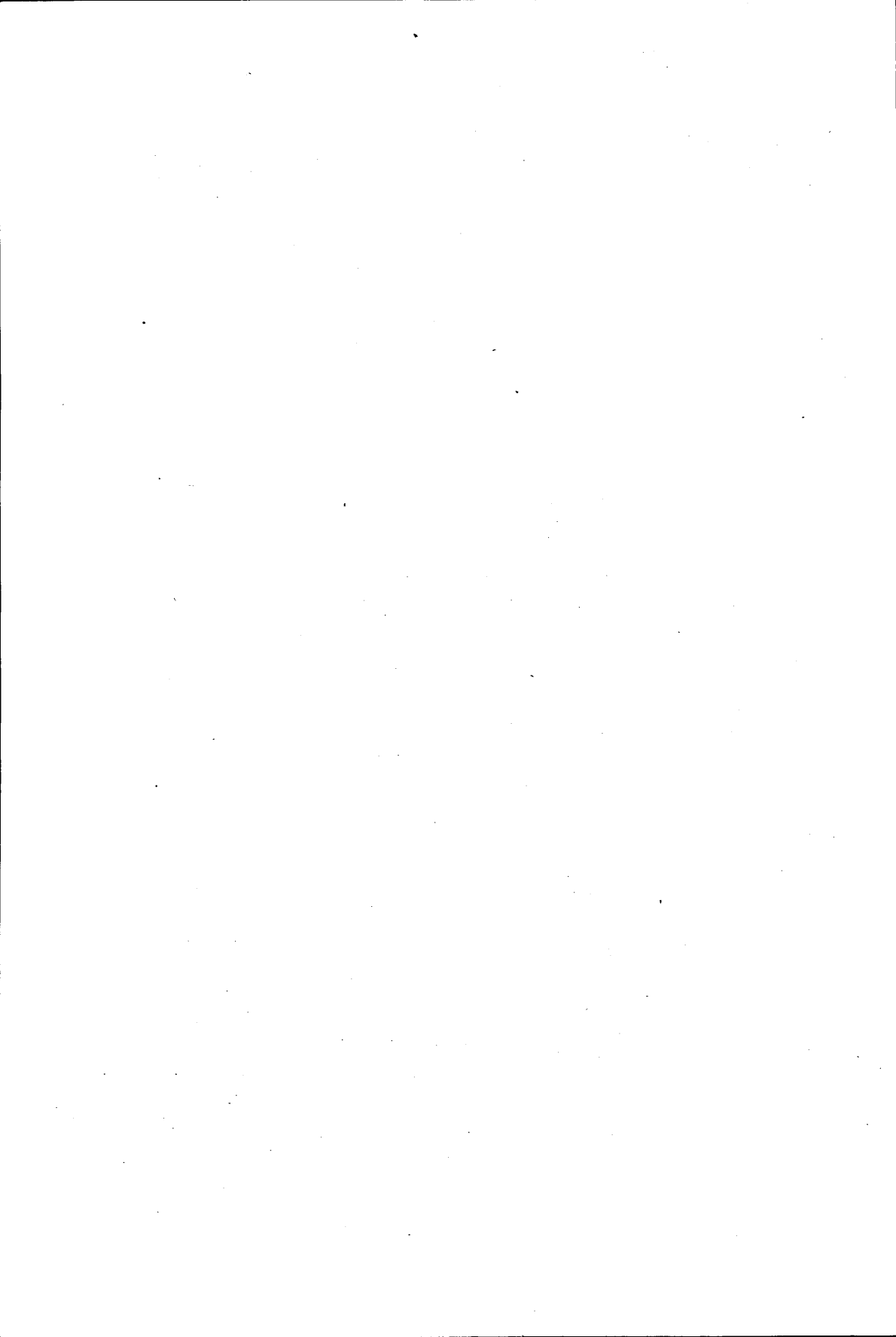
ÁGNES GODÓ	A. I. Pokriskin: Verfinsterter Horizont — —	575
BÉLA SZTANA	P. H. Freyer: Tod auf hoher See — — —	579
GY. R.	Die wirtschaftlichen Auswirkungen der Türkenkriege — — — — —	582
FERENC GLATZ	Über die Nummern 1. und 2. des Jg. 1972 der Zeitschrift <i>Századok</i> — — — — —	584
***	Übersicht der kriegsgeschichtlichen Zeitschriften des Auslands — — — — —	587

CHRONIK

MÁRTON FARKAS	Bericht über die Diskussion des TIT in Eger (Erlau) — — — — —	597
PÁL MOLNÁR	Unsere Nachrichten — — — — —	602

BIBLIOGRAPHIE

ÉVA MOLNÁR ISTVÁN VINICZAI ELEONORE WINDISCH	Bibliographie der in Ungarn erschienenen kriegsgeschichtlichen Literatur 1971. I. Teil — — —	603

Ára: 8,— Ft

A ZRÍNYI KATONAI KIADÓ
negyedik negyedévi kiadványaiból

BOKOR LÁSZLÓ

DOBOZBA ZÁRT HÁBORÚ

Megjelenik kötve,
368 oldal terjedelemben
Ára: 42,— Ft

CSONTOS GÁBOR

PLÉHLOVASOK

Megjelenik fűzve,
288 oldal terjedelemben
Ára: 10,— Ft

PIRITYI SÁNDOR

ÓCEÁNOK, FLOTTÁK

Megjelenik kötve,
208 oldal terjedelemben
Ára: 18,— Ft

ZALKA MIKLÓS

ÉS FELNŐ AZ ELEFÁNT

Megjelenik kötve,
338 oldal terjedelemben
Ára: 34,— Ft